

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗΜΟΝ*

ἄπαυστος, ἡ μυστηριώδης συμφωνία τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων διακόπτει τὴν μονοτονίαν τῆς ἐρήμου, διηγεῖται ἄπειρα ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν ἀχανῶν ἐκτάσεων καὶ τῶν ὠκεανῶν καὶ βαυκαλίζει μὲ μεγαλοπρεπῇ ἀρμονίαν τὴν ῥεμβώδη ψυχὴν, ἣτις ἀρέσκεται εἰς τὸν ποιητικὸν κόσμον, ὃν οἱ ῥεμβασμοὶ τῆς ὑφαίνου, καὶ εἰς τὴν τοῦ μυστηρίου τῆς φύσεως μελωδίαν. Ὁ ἥλιος ἐπιδεικνύει ὁλόκληρον τὴν λαμπρότητά του ὡς εἰς τοὺς τόπους τοὺς ἐστερημένους φυτείας. ΝΑ ἡ ὄροσειρά τοῦ Σινᾶ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον γυμνὴ, τραχεῖα, μὲ ῥωγμὰς ἠνεωγμένας παντοῦ ὡς μεγάλας ἀβύσσους καὶ ΝΑ ἡ σινδῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀπλοῦται μέχρι τοῦ ἀχανοῦς ὀρίζοντος. Ὅσακις τὸ πνεῦμα, ἀφιέμενον εἰς τοῦ ἀνέμου τὰς πτέρυγας διατρέχει τὴν ἀχανῆ ἐκτασιν καὶ πλέει μακρὰν μέσῳ τῶν δύο κυανῶν πέπλων τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἄφατον αἰσθάνεται τις ἡδονήν.

Ἦδη, ὑπὸ τὰς πυριφλεγεῖς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, παράδοξος καὶ μακρὰ σειρὰ γυναικῶν ἐξελίσσεται. Κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξηκοντούτιδες μὲ ἀπερίγραπτον ἔκφρασιν κόπου περιβαλλόμεναι ὑπὸ ῥακῶν ἐφθαρμένων, ἀμόρφων, λιπαρῶν ἐκ τῆς ἐπαφῆς τῆς ἀκαθάρτου σαρκός, ἀποτελοῦσι σύνολον ἀπεχθές καὶ θλιβερὸν ὑπὸ τὰς ἐκτάκτως ὀλολάμπρους ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τῆς Ἀνατολῆς. Μὲ βῆμα βραδύ καὶ κεκοπιακὸς προσ-

* ΣΗΜ. Ἡ ἔρημος αὕτη ἀφορίζουσα τὸν κόλπον τοῦ Σουεῒς ἀπολήγει εἰς τὸ χωρίον τὸ ἀποτελούμενον ἐκ δωδεκάδος ἡρειπωμένων οἰκίσκων, χρησιμεύει δ' εἰς κάθαρσιν τῶν ἐκ Τζέδδας καὶ Ἰάμβου ἐπανερχομένων Μουσουλμάνων προσκυνητῶν.

κόπτουσιν εἰς πᾶν τὸ προστυχὸν ὡς ὑπνοβάτιδες μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀναισθήτους, εὐρέως διεσταλμένους ὡς ἐν ῥεμβασμῷ καὶ οἱ χατζήδες τὰς παρακολουθοῦσιν, οἱ χατζήδες μὲ τὰς φαιᾶς γενειάδας, μὲ τὰς φαιᾶς τῆς κεφαλῆς τρίχας, αἵτινες ἐκφεύγουσι τῶν ἀπεχρωσμένων σαρκίων τῶν σκιαζόντων τὰς αἰχμηρὰς ῥίνας καὶ τὰ πονηρὰ βλέμματα. Πρόσωπα ἰδιαζούσης ἀσχημίας, ἀσχημίας προξενούσης ῥίγος· πρόσωπα λιγνά, λιγνόμακτρα, ἀπεχθῆ, μὲ μικροὺς ὀφθαλμοὺς κρυφίνοας, ὑπούλους, κλαυθμηροὺς ὑπὸ τὰ ἡμίκλειστα βλέφαρα!... ἄλλα μὲ ὀψεῖς κηρίνους ἀσθениκάς, ἀφοριζομένας ἀπὸ φλόκους ἀκαθάρτων τριχῶν κρεμαμένων ἐπὶ τῶν ὠτων. Ὑπάρχουσιν ἰδίᾳ γέροντες, γέροντες μὲ κεκυρτωμένην τὴν ῥάχιν, ἄλλοι τυλιγμένοι μὲ μακρὰς γούνας ὡς ἄρκτοι διαφυγοῦσαι τῶν κλωδῶν. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ νέοι σφριγῶντες τὸ ἄγριον τῆς φυλῆς των σφρῖγος, ἀναλειτουργοὶ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν γραῖδίων καὶ ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ ἀχνίζοντος αἵματος, τὸ ὁποῖον ἐρρόφησαν τὰ ἄγρια χεῖλη τῶν πατέρων των· ἀποτελοῦσιν ὄγκους ἀμόρφους, τερατώδεις καὶ ὁμοίους, προξενούντας αἰσθησιν πνιγμονῆς, ἀηδίας καὶ σχεδὸν φρίκης. Ἀνὰ πᾶσιν στιγμὴν νέον ῥίγος ἐκπλήξεως διατρέχει· τὸ σῶμά μου, ὅσας κίς ἐν τῶν κεκυρτωμένων αὐτῶν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ῥαχῶν των σαρκίων, στρέφει πλαγίως τὴν κεφαλὴν καὶ νέον ζεῦγος ὀφθαλμῶν λαθραῖον ἐκτοξεύει βλέμμα ἐν εἶδει δῆγματος διὰ τῶν κρεμαμένων τριχῶν· καὶ ἡ δηκτικὴ ὁσμὴ τῆς σαρκός, ἡ ναυτιώδης ὁσμὴ σαρκὸς λιπαρᾶς καὶ ἀκαθάρτου, ἡ ἀλησμόνητος αὐτῇ ὁσμὴ ἡ ἐνθυμίζουσα τὴν ἀθλιότητα τοῦ ἀνθρωπίνου σαρκίου καὶ τὰς ἀμαρτίας δι' ὧν ἔχει ζυμωθῇ, διεγείρει τὰς θλιβερωτέρας σκέψεις καὶ ἐμπνέει τὸν οἶκτον ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν αὐτῶν, οἵτινες ἔτρεξαν ἐκ περάτων γῆς, ἵνα κλαύσωσι, προσευχηθῶσι καὶ ἐλπίσωσι σύροντες ὀπισθὲν των τὴν δυσφῶδιν τοῦ κοιμητηρίου.

Ὑπόκωφος βόμβος ταρασσει τὴν γαλήνην τοῦ λυκόφωτος, θὰ ἔλεγε τις σμῆνος τῶν εἰδεχθῶν ἐκείνων μυιδῶν, αἵτινες ἐνίοτε συσσωρεύονται προσκολλώμεναι εἰς τὰς βάσεις τῶν ἀκαθάρτων τειχῶν. . . Γηραιαὶ χεῖρες θωπεύουσι τὴν ἄμμον, γηραὶν μέτωπα τύπτουσι τὴν γῆν, γηραιοὶ λευκοφαιοὶ πλό-

καμοι μονοτόνως σείονται καὶ ὀφθαλμοὶ ἡμιεσβεσμένοι ὑψοῦνται ἐν ἐκτάσει προσευχῆς πρὸς τὸν οὐρανόν . . . Ὑπὸ τὴν μαγείαν τοῦ λυκόφωτος καθόσον τὸ πνεῦμα ἐν θελκτικῇ γαλήνῃ πλανᾶται ἀκούσιον, ἀκατάληπτον ἐπιεικειᾶς αἰσθημα πληροῖ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, αἱ βαθύτεραι ἴνες του ἐν συγκινήσει δονοῦνται, λεληθότως συγχωρεῖ πᾶν ὅ,τι πρὸ ὀλίγου τὴν ἀγανάκτησιν ἐκίνει καὶ ἐπιεικῶς ἀτενίζει πᾶν ὅ,τι ἐκ τοῦ εὐθραύστου τοῦ πολιτισμοῦ στυλοβάτου μετὰ περιφρονήσεως ἡτένιζεν.

Καθ' ἑαυτὴν εἶνε συγκινητικὴ ἡ μετὰ αἰῶνας τυφλὴ καὶ ἀπαράδεκτος πεποιθήσις λαοῦ ἐπὶ τὴν θρησκείαν. . . Ὁ ὑπόκωφος τῶν προσευχῶν βόμβος ὑψοῦται διαρκῶς πρὸς τὸ στερέωμα ἐν εἶδει στεναγμοῦ ἐπιθανατίου, τὸν ὁποῖον τὸ ἀνθρώπινον σαρκίον ἐκπέμπει διαρκῶς πρὸς τὴν δημιουργὸν φύσιν καὶ μικροῦ δεῖν θὰ ἐκλαιέ τις μετ' αὐτῶν, μετὰ τῶν φανατικῶν αὐτῶν προσκυνητῶν τοῦ τάφου τοῦ Προφήτου, οἵτινες φθάνουσιν ἐνταῦθα κατὰ χιλιάδας, μυρίας κακουχίας ὑφιστάμενοι καὶ ἀφίνοντες νεκροὺς καθ' ὁδόν. . . Τόσαι ἱκεσίαι, ἔστω παιδικαί, εἰδωλολάτριδες, κηλιδωμέναι ὑπὸ τυφλῆς βαρβαρότητος — εἶνε δυνατόν ἐν στιγμῇ τρυφερότητος ἀνυψούμεναι νὰ μὴ εἰσακουσθῶσιν ὑπ' οὐδενός ;

Ἕνας Θεός, ἡ ὑπερτάτη τις δύναμις τοῦ παντός ἐπέτρεψεν ἄρά γε νὰ γεννηθῶσιν, ἵνα παρευθὺς εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν βυθίσῃ τόσα πλάσματα ἀγωνιῶντα ἐκ πόνου καὶ διψῶντα τὸν τόπον τῆς ἐπαγγελίας ! . . . Ὁχι, οὐδέποτε ὁμοία σκέψεις μοὶ ἐφάνη τοιοῦτον ἀπαράδεκτος καὶ σκληρά, ὅσον τὴν ἐσπέραν ταύτην καὶ ἰδοῦ, ὅτι ὁ ἀπλοῦς οὗτος λογισμὸς, ὁ γηραιὸς ὅσον ἡ φιλοσοφία καὶ ἐπίσης κενὸς ὡς αὐτή, λαμβάνει ὅψιν ἐπιδλητικήν πρὸ τῶν μεγάλων τούτων ἐνδείξεων τῆς ἀνθρωπίνης ἀγωνίας, διεγείρει, ζωογονεῖ λεληθότως καὶ ἡδέως εἰς τὰ στήθη τοὺς σεσαθρωμένους τῆς ἐλπίδος σκελετούς ! . . .

Καὶ εὐλογῶ ἀδελφικῶς διὰ τὸ ὀλίγον καλόν, τὸ ὁποῖον μοὶ προὔξένησαν, τοὺς χατζήδες τοὺς σωριασμένους ἔμπροσθέν μου καὶ μурμουρίζοντας εἰς τὸ σκότος τὰς πλήρεις πίστεως προσευχὰς των. Ἰδοῦ, πολλὸς γέρων γονυπετὴς τύπτει τὸ ἐρρυτιδωμένον μέτωπον ἐπὶ τῆς ἄμμου, αἶφνης ἐγείρεται μετὰς χεῖρας συνηνωμένας, μετὰ δάκρυα ἐπὶ τῶν ὑλόακωμένων

παρειῶν, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐρέως διεσταλμένους εἰς ἔκφρασιν πίστεως καὶ χαρᾶς ὑπεργείου. Εἶνε γέρων ἡρειπωμένος μὲ τὸ πρόσωπον γαιῶδες, ἀποπνέον ἤδη τὴν πνοὴν τοῦ θανάτου, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν μεταμορφοῦται ὑπὸ θριαμβευτικῆς ὠραιότητος παρα τὴν ἀσχημίαν του καὶ τὸ ἔσχατον γῆρας. Πρὸ τῆς ἀναποφεύκτου καταστροφῆς του ἐρείπιον ὡς εἶνε ἤδη, ἡδυνήθη ν' ἀναρριχηθῇ εἰς τι ἀκτινοβόλον καὶ αἰώνιον. Ὡ! ἡ πίστις, ἡ πίστις ἡ γλυκεῖα καὶ εὐλογημένη! ..

Ὑστερον τὸ πᾶν σιγᾷ, τὸ λυκόφως καὶ ἡ σιγὴ διὰ τοῦ μάγου πέπλου των περιβάλλουσι τὰς μάζας, τῶν ὁποίων τὰς εἰδεχθεῖς ὄψεις εἰς τὸ φῶς τῆς ὁλοκάμπρου ἡμέρας θὰ ἐμίσει τις τὸ μυστήριον τοῦ σκιδώματος τὸ πᾶν μεταμορφώνει.... Αὐριον τὸ εὐθραστον σαρκίον μας θὰ μεταδληθῇ εἰς κόνιν... καὶ ἡ σκέψις αὕτη μᾶς συγχέει με τοὺς ταπεινοὺς χατζήδες μήτοι δὲν εἶνε ἴσοι ἡμᾶς; ἢ μήτοι ἔχομέν τι πλειότερον αὐτῶν; ἔτη τινα βραχεία ὡς στιγμὴ ἐν τῇ αἰωνιότητι θὰ μᾶς καταστήσωσιν ἐρείπια ὡς τὸν γέροντα ἐκεῖ. . . Ὡ, νὰ προσεύχεται τις ὡς αὐτὸς ὅταν τὸ τέλος πλησιάζῃ νὰ προσεύχεται ὡς ὅλοι αὐτοί! . . . νὰ βυθίζεται εἰς λατρείαν! . . .

. . . . Ὁ Χριστὸς μας εἶνε πολὺ διάφορος τοῦ Προφήτου τὸν ὁποῖον ἐπικαλοῦνται Ὁ Χριστὸς! ὦ ναί! ὅ,τι καὶ ἂν εἴπωσιν, ὅ,τι καὶ ἂν πράξωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀπομένει πάντοτε ἀνεξήγητος καὶ ἐνιαῖος! Ὡς ὁ σταυρὸς του ἐμφανισθῇ, ὡς τὸ ὄνομά του προφερθῇ, αἱ διενέξεις ἐκλείπουσιν καὶ διαβλέπει τις τὴν ἐξαγνίζουσαν θυσίαν. Πρὸ τοῦ ἐλαχίστου ξυλίνου σταυροῦ αἱ μᾶλλον ἀγέρωχοι καὶ σκληραὶ καρδίαι ἀναμιμνήσκονται, μαλακύνονται, ταπεινοῦνται. . . . Εἶνε ὁ ἄρχων τῶν ἀνελπίστων παρηγοριῶν καὶ τῶν μάγων τῆς αἰωνιότητος ρεμβασμῶν, εἶνε ὁ βασιλεὺς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀτελευτήτου συγγνώμης. . . Καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν, ὅσον παράδοξον καὶ ἂν φαίνεται τοῦτο, ἐπεθύμουν νὰ φωνήσω εἰς τοὺς ἀγνώστους αὐτοὺς ἀδελφούς μου: Ζητήσατέ τον καὶ σεῖς ἐπίσης δοκιμάσατε . . . διότι ἐκτὸς αὐτοῦ οὐδὲν ὑπάρχει! Δὲν ἔχετε ἀνάγκην, ἵνα τὸν συναντήσητε, νὰ ἐκδράμητε τόσον μακράν, διότι, ἐὰν ὑπάρχει, ὑπάρχει παντοῦ. . . Ἐν τούτοις οἱ ὀφθαλμοὶ ἀρχίζουν νὰ θολοῦνται ὅλως ἀπροσδοκῆτως καὶ ὁμῶς ἄνευ δυνατῆς ἀντιστάσεως! ἰδοὺ κλαίω καὶ

ἐγώ, κλαίω τέλος ὅλα τὰ δάκρυα τὰ συσσωρευθέντα καὶ καταποθέντα κατὰ τὰς μακρὰς προηγουμένας ἀγωνίας, κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τόσων ποικίλων καὶ κενῶν κωμωδιῶν, δι' ὧν ἡ ἀνθρωπίνη ὑπαρξίς ἔχει ἐξυφανθῇ. Προσεύχεται τις ὡς δύναται καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι κάλλιον. Καίτοι ὀρθία ἐκεῖ εἰς τὴν σκιάν, αἰσθάνομαι τὴν ψυχὴν μου ὀλόκληρον προσπεσοῦσαν ὅσον καὶ τοῦ γέροντος αὐτοῦ τοῦ ἐν ἐκστάσει παρὰ τὸ πλευρόν μου.....

Ἡ νύξ ἐκτυλίσσει τὸν ἀστροφεγγῇ πέπλον τῆς καὶ ὕμνος σιγῆς ὑפוῦται ἀπὸ τῆς ἐκτεταμένης ἐρήμου πρὸς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. . . Εἰς τὸ σκιδρωθὲν αἰσθάνεται τις τοὺς αἰῶνας σιγηλῶς παλιρροοῦντας καὶ ἐαυτὸν λεληθότως ἐν τῇ τοῦ χρόνου παλιρροίᾳ παρασυρόμενον. Ἡ σελήνη ἀνατέλλουσα διὰ τῶν ἀργυρῶν ἀκτίνων τῆς στέφει τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Σινᾶ, τὴν κορυφὴν τῆς ὀπτασίας, ἥτις ὑπὸ τὸ μυστηριώδες, τὸ ἀργυρούφαντον τῆς Σελήνης φῶς φαίνεται κυοφοροῦσα εἰς τὸ ἀχανές τῶν αἰώνων τὸ μυστήριον τῆς θρησκείας!... Ὑπὸ τὰς ῥιγηλὰς τῆς Σελήνης θωπείας ὀλόκληρος ἡ ὀρεοσειρὰ φαίνεται ἐμπεποτισμένη ἀφάτου μυστηρίου, αἰσθάνεται τις ἐν φρικιάσει τὴν ἀσφυκτικὴν συσσωρεύσιν τῶν αἰώνων ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῆς, ἥτις ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα τῶν μυθικῶν χρόνων τοῦ Ἰσραήλ. . . Ἐν τῇ μυστηριώδει, τῇ λιθίνῃ σιγῇ τῆς, ἡ κορυφὴ αὐτῆς τοῦ Σινᾶ διηγεῖται τὸ μηδαμινὸν τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ εὐθραυστον τῶν θρησκειῶν, τῶν πολιτισμῶν καὶ τῶν φυλῶν. Ἡ ἱστορικὴ αὐτῇ κορυφῇ ἡ τόσον παρημελημένη ὑπὸ τῶν αἰώνων, ἡ τόσον μελαγχολικὴ ἐν τῇ παγερᾷ τῆς ἐγκαταλείψεως μονώσει, ἐφ' ἧς ἡ μεγαλοφυΐα ἐν στιγμῇ διεγέρσεως ἤκουσε τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ἡ κορυφὴ αὐτῇ, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ναὸς τῶν ἐκ τῆς Βίβλου πηγαζουσῶν θρησκειῶν, ὑψουμένη ἐκεῖ ἄγονος ἐπὶ ὀλοκλήρους αἰῶνας ἐπιβάλλει τὸν σεβασμόν.

Ὀλόκληρος ἀταβισμὸς πίστεως ἀναγεννᾶται στιγμιαίως εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας, ἐνῶ τὸ βλέμμα ἀναπαύεται ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς στερεώματος, ὀλόκληρον παρελθὸν δι' ἄσυνειδήτου εἴρμου ἰδεῶν ἡ φαντασία εἰκονίζει. . . Ἐκεῖ μακράν, ὀπισθεν τῆς κορυφῆς αὐτῆς, πολὺ μακράν εἰς ἐκτάσεις ἀδύσσου μία τρυφερά εἰκὼν ὑפוῦται πρὸς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρα-

νοῦ . . . Ἰησοῦς! Ἰησοῦς! ἁρμονικὴ φωνὴ ψάλλει τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς . . . ἡ φωνὴ αὐτὴ ἐν εἶδει αἰθερίων κύκλων διαχέεται παντοῦ καὶ ψάλλει τὸ τρυφερόν ὄνομα εἰς τὰ μελαγχολικὰ πέριξ καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ εἰς τὰς αἰωνίους τὰς μεμακρυσμένας ὀπτασίας εἰκονίζει μίαν μεγάλην ἀνάμνησιν . . . αἰσθάνεται τις χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ τὴν μαγείαν τῆς λατρευτῆς, τῆς γλυκείας ἀναμνήσεως τῆς μόνης ἐχούσης τὴν δύναμιν ν' ἀποσπᾷ τρυφερά δάκρυα . . . καὶ ὁ χρόνος φαίνεται νεώτερος κατὰ δεκαοκτὼ αἰῶνας! Ἡ ὀπτασία ὅλοεν ἐκπτύσσεται ἀνώμαλος, φευγαλέα, μὲ διάμεσα κενά, μὲ μελαίνας ὁπὰς ὡς ἐν ὀνείρῳ . . . ὁ Σταυρὸς ἐκεῖ πέραν εἰς τὰς ἄχανεῖς ἐκτάσεις μὲ τοὺς μακροὺς βραχίονάς του πολὺ ὑπερθεν τῆς κορυφῆς τοῦ Σινᾶ ὑψοῦται μέχρι τῶν νεφῶν καὶ παρατηρῶ μὲ αἵσθημα ἀνάμικτον τρυφερότητος καὶ αγωνίας τὴν μεμακρυσμένην ὀπτασίαν. Ἴδου καὶ αἱ γυναῖκες κλαίουσας! . . . ὦ! Τὰ δάκρυα αὐτὰ τὰ ρέυσαντα εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ! δάκρυα ἀγάπης ἀνθρωπίνου πλήρη γηίνου τρυφερότητος!

Ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἐρήμου εἰς τὰ ἄχανῃ τῶν νεφῶν ὕψη θεωμένη ἡ θεία τῆς ἀγάπης ὀπτασία εἶνε ἀνεκφράστως συγκινητικὴ! . . . οἱ ὀφθαλμοὶ θολοῦνται εἰς τελευταίαν πτῆσιν προσευχῆς, εἰς τελευταίαν λατρείαν ἀναμνήσεως, εἰς τοὺς πόδας Θεοῦ ἀγωνιῶντος ὡς ὁ τελευταῖος ἐξ ἡμῶν, εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἐκπνέοντος Σωτῆρος. . . .

Καὶ ἤδη εὐλογῶ τὴν βραχεῖαν αὐτὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἀνέκτησα τὴν ἄφατον καὶ βαθεῖαν ἐλπίδα ἀναμένουσα, ἵνα τὸ μηδὲν ἀναφανῇ καὶ πάλιν θλιβερώτερον, μελανώτερον αὖριον.

Ἀλεξάνδρεια, 1899.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

Ἰατρὸς

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος δὲν ἀποκλείει τὴν θερμότητα τῆς καρδίας. Ἐὰν ὑπάρχῃ παρὰ πολλοῖς ἡ ἐναντία ἰδέα, αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι οἱ πεπροικισμένοι δι' ὑπερόχου διανοίας, γνωρίζουν νὰ καταστέλλωσι τὰ πάθη των.